OM UTBILDNINGAR

HANDLING TILL EQUMENIAKYRKANS KYRKOKONFERENS 2020

För en kyrka är lärande, bildning och utbildning ett prioriterat område. I Jesu missionsbefallningar finns lärandet med som en självklar del. ”Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar: döp dem i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn och lär dem att hålla alla de bud jag har gett er. Och jag är med er alla dagar till tidens slut.” (Matt 28:30)

För Equmeniakyrkans bildarsamfund var just pastorsutbildning och behovet att samordna den ett skäl till att samfund bildades. För våra bildarsamfund, så som för Equmeniakyrkan, är utbildningarna av församlingarnas tjänare centralt. Hur studierna till de ordinerade tjänsterna diakon och pastor utformas är självklart av särskild stor betydelse. Utbildningen till diakon och pastor sker i nära samverkan mellan kyrkan och dess utbildningsanordnare, i detta fall Bromma folkhögskola och Teologiska Högskolan vid Enskilda Högskolan Stockholm.

Innehållet i utbildningarna förändras kontinuerligt utifrån behov. Ansvariga kurslärare ser regelbundet över innehåll i kursbeskrivningar och moment läggs till och dras ifrån. För både pastors- och diakonutbildningen finns utbildningsråd som fungerar som en brygga mellan kyrkan och respektive utbildningsanordnare. I dessa finns representanter för kyrkan med dess församlingar, högskolan, folkhögskolan respektive de studerande själva.

Sedan 2017 har Equmeniakyrkans kyrkostyrelse och kyrkoledning mer ingående diskuterat utformningen av pastors- och diakonutbildningen. En särskild seminariedag om framtidens pastorsutbildning arrangerades. Ett antal utredningar initierades och finns att läsa här:

”Utredning om samfundets behov och rekrytering av pastorer och diakoner”, Sven Halvardson: **https://equmeniakyrkan.se/wp-content/uploads/2016/10/Utredning-antal-pastorer-och-diakoner.pdf**

”Diakonatet inom Equmeniakyrkan”, Hans Andreasson: **https://equmeniakyrkan.se/wp-content/uploads/2017/10/Diakonatet-inom-Equmeniakyrkan-20171004.pdf**

”I kyrkans tjänst”, Daniel Strömner: **https://equmeniakyrkan.se/i-kyrkans-tjanst/**

Samtal kring en framtida omläggning av pastors- och diakonutbildningen har förts och processats i olika konstellationer. Kyrkostyrelsen har haft en särskild beredningsgrupp för översyn av utbildningar. Utbildningsråden har bearbetat frågan, även samordningsgruppen för kompetensutveckling inom Equmeniakyrkan samt samordningsgruppen för Vägledningsår och Första åren i tjänst. I Equmeniakyrkans Antagningsnämnd har diskussioner förts. En arbetsgrupp har fått i uppdrag att arbeta med frågan om grundutbildningarna.

NUVARANDE UTBILDNING TILL PASTOR OCH DIAKON

Equmeniakyrkans nuvarande utbildningspaket för pastorer och diakoner kan beskrivas i följande bild. Det som dock inte framgår här är alla varianter som förekommer kring exempelvis särskild studiegång bland pastorsstudenter.

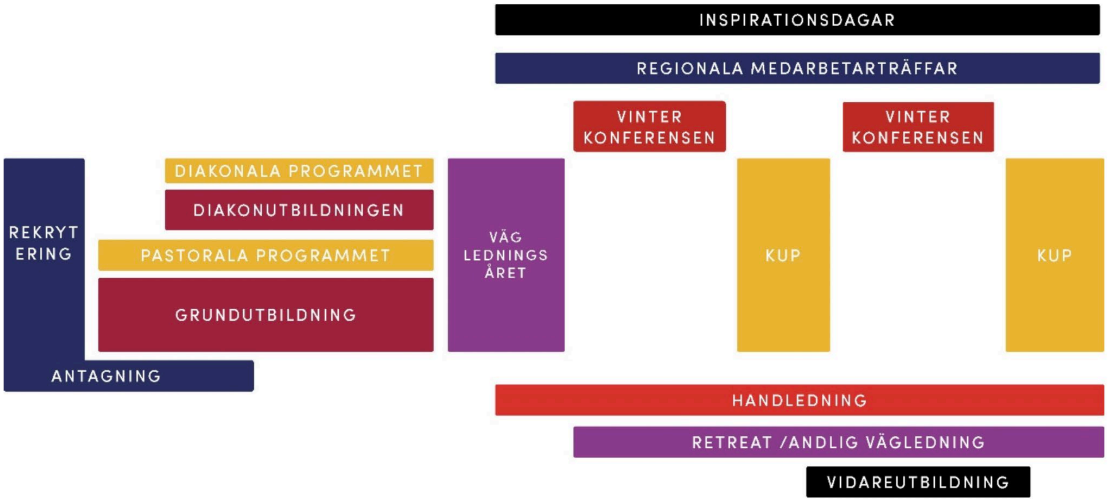

NULÄGE DIAKONUTBILDNINGEN[1]

Två års studier, 75% studietakt. En processinriktad påbyggnadsutbildning där diakonkandidaten har annan yrkesutbildning sedan tidigare. Kursområden är Teologi - fördelat på Text och Liv: introduktion i kristen tro, Bibelkunskap, Kyrkokunskap och Samfundskunskap, Diakonal teologi, Gudstjänst, Själavård och Handledning. Pedagogik/beteende - fördelat på Pedagogik, Diakonal praxis, Beteende och Pilgrimsliv. Omvärld - fördelat på Socialt arbete, Hela Människans BAS-kurs, Hela Människan MOD, Profetisk diakoni, Diakonal identitet och Exposure. Utblickar – med en internationell studieresa. Process - fördelat på Grupp och ledarskap (Diakonalt ledarskap), Praktik, Församlingsstudie, Projekt, Livsnära samtal och Skolgemensamt. Eget arbete - fördelat på VFU, Församlingsstudie, Projekt, Egen processreflektion, Exposure, Gudstjänster och andrum, samtal.

Det diakonala programmet finns beskrivet här:

https://www.brommafolkhogskola.se/wp-content/uploads/2020/01/Diakonal-utbildning.pdf

Utöver studierna på Bromma folkhögskola deltar diakonkandidaterna i diakongruppssamlingar som utformas i nära dialog med kyrkan.

NULÄGE PASTORSUTBILDNINGEN

Pastorsutbildningen i Equmeniakyrkan är en fyraårig utbildning på 240 högskolepoäng (hp) som leder till antingen en teologie kandidatexamen eller en teologie magisterexamen. Kravet är att blivande pastorer i Equmeniakyrkan har som lägst en teologie kandidatexamen men 240 hp. En kandidatexamen kräver enbart 180hp och pastorsstudenter kan idag välja att läsa resterande 60 hp som valfria kurser, istället för att skriva en magisteruppsats. Teologiska högskolan erbjuder därutöver möjlighet att läsa vidare på master- och doktorandnivå. Högskolan erbjuder inom ramen för pastorsutbildningen akademisk progression i samtliga akademiska ämnesområden, vilket säkrar att studenter efter de obligatoriska studierna kan gå vidare på avancerad nivå inom systematisk teologi, kyrkohistoria, bibelvetenskap eller praktisk teologi med beteendevetenskap.

Utöver de akademiska studierna deltar pastorsstudenterna i en pastoral ram som utformas

[1] Nuvarande studieplan, förändrades för något år sedan.

i nära dialog med kyrkan. Här finns moment som med tveksamhet kan förläggas inom de akademiska studierna, dels på grund av riktlinjer som anges för akademiska studier såsom konfessionsfrihet, dels på grund av att den utbildningsformen inte lämpar sig bäst för alla moment. I den pastorala ramen finns bland annat verksamhetsförlagd utbildning (VFU), andligt forum, gudstjänstseminarier, predikoövningar, gudstjänster och andakter, samtal för personlig bearbetning, röst- och talteknik samt teologgruppsamlingar och retreater med mera. I praktiken ger detta en arbetsinsats på ca 125% studietakt för pastorskandidaterna.

Hur det teologiska programmet på Teologiska högskolan är upplagt beskrivs här:
https://www.ehs.se/studera-teologi/studier-till-pastorprast/inriktning-pastor

Pastorsutbildningen som helhet finns beskriven här:
https://www.ehs.se/sites/default/files/general/pastorsutbildning_ths.pdf

NU OCH FRAMÅT

Inom Equmeniakyrkan finns ett behov av att utbilda olika medarbetarkategorier. Våra folkhögskolor och vår högskola erbjuder förutom utbildning till pastor och diakon en ungdomsledarutbildning. Det erbjuds även församlingsmusikerutbildningar, kortare utbildningar för församlingsgrundare, bibelskolor inklusive Apg 29, fritidsledarutbildningar, fristående kurser, kompetensutveckling och en rad andra utbildningar. Samtidigt behövs det fler.

Utifrån ovan redogjorda utredningar och andra analyser finns ett behov av ett sammanhållet första teologiskt år som exempelvis kan erbjudas lokalpastorer, icke ordinerade församlingsföreståndare samt personer som funderar på tjänst i kyrkan. Det behövs också en ökad integrering mellan diakon- och pastorsutbildningen då dessa utgör kyrkans särskilda tjänster och har överlappande ansvarsområden. Det behövs en längre utbildning för församlingsgrundare/pionjärer, evangelister samt för internationella missionsarbetare. Det finns även ett behov av en särskilt utbildning för församlingsföreståndare.

Det är också viktigt att blivande pastorer ska kunna studera på 100% studietakt.
Det är även angeläget att kyrkans utbildningsresurser utnyttjas och samordnas på bästa sätt.

FÖRSTA GEMENSAMT ÅR (BASÅR)

Förslaget som har arbetats fram är att lägga om nuvarande utbildningar till pastor och diakon så att pastorsutbildningen kan erbjudas på 100% studietakt och att pastors- och diakonutbildningen integreras mer, samt att fler utbildningar kan erbjudas som olika program efter ett gemensamt första år.

Ett gemensamt första år på helfart (kan även erbjudas på halvfart) på distans med fysiska träffar, är tänkt för alla blivande pastorer och diakoner, men även för exempelvis lokalpastorer och sådana som vill ut och arbeta snabbare som församlingsgrundande och liknande. Detta år ska erbjudas i en College-modell, där en viss del ges på folkhögskola och en viss del på högskola. Syftet med detta gemensamma första år är att stärka relationerna mellan pastorer och diakoner, erbjuda ett processinriktat första år där kombinationen högskola och folkhögskola ger större utrymme för tydlig församlingskoppling och konfessionella inslag såsom andaktsliv och formering. Tanken är också att detta år ska fungera som utbildning för lokalpastorer och vara ett första år för dem som därefter går vidare i olika program. Programmen kan vara ett diakonalt program, ett pastoralt program, ett församlingsgrundarprogram mm.

För att skapa en hållbar och bra utbildning för blivande pastorer kommer utbildningen fortsatt att vara på fyra år där den pastorala ramen ryms inom en normal studietakt. Det innebär att pastorsutbildningen i Equmeniakyrkan fortsatt kräver en teologie kandidatexamen som lägst, men då på 180hp. Möjligheten att ta magisterexamen kommer även fortsättningsvis att erbjudas och rekommenderas för de som vill ha en högre utbildning i teologi.

4-ÅRIG PASTORSUTBILDNING, 180HP ELLER 240HP DÄR PASTORAL RAM INGÅR
Förslaget är att pastorsutbildningens akademiskt ska ha som krav teologie kandidat på 180hp. Möjligheten att läsa 240hp magister finns kvar. Det första året utgörs av ett gemensamt år tillsammans med blivande diakoner och andra som läser basåret.

De pastorala momenten som i nuläget ligger utanför högskolestudierna ska ligga på folkhögskolenivå och integreras i utbildningen.

2-ÅRIG DIAKONUTBILDNING 40HP TEOLOGI OCH FOLKHÖGSKOLESTUDIER
Förslaget är att diakonutbildningen som helhet innehåller 40hp samt studier på folkhögskola, sammanlagt 1 års heltidsstudier tillsammans med blivande pastorer och andra som studerar det första året, samt 1 års studier på 75% med inriktning på diakoni. Förkunskapskraven för att antas som diakonkandidat föreslås förtydligas till minst 2 års eftergymnasiala studier samt 1 års arbetslivserfarenhet.

TIDPLAN
Förslaget är att omläggningen är på plats fullt ut senast hösten 2022.

Från hösten 2020 startar Bromma folkhögskola och Teologiska högskolan samverkan i vissa delar

Hösten 2021 startar Bromma folkhögskola och Teologiska högskolan samverkan i vissa ytterligare delar

Hösten 2022 är hela omläggningen av utbildning till pastor och diakon på plats och förhoppningsvis ytterligare program på plats

FÖRSLAG TILL BESLUT:
Kyrkokonferensen bejakar denna inriktning